

نظرات استدلالی شورای نگهبان

عنوان

لایحه اساسنامه کمیسیون دامپزشکی
سازمان همکاری‌های اقتصادی (اگو)

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۰۴۱

تاریخ: ۱۳۹۳/۴/۱۰

بزهشگده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

نظرات استدلالی شورای نگهبان

لایحه اساسنامه کمیسیون دامپزشکی
سازمان همکاری‌های اقتصادی (اگو)

تدوین، تنقیح و استخراج:

حسین فاتحی‌زاده

بازبینی و نظارت علمی:

مصطفی مسعودیان

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۰۴۱

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۴/۱۰

پژوهشگده شورای نگهبان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لایحه اساسنامه کمیسیون دامپزشکی سازمان همکاری های اقتصادی (اکو)

فهرست مطالب

- مقدمه ۲
- لایحه اساسنامه کمیسیون دامپزشکی سازمان همکاری های اقتصادی (اکو)..... ۳
- نظر (نهایی) شورای نگهبان..... ۶

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر اینها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین پژوهشکده شورای نگهبان، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این پژوهشکده، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضا را استخراج نموده، و با حفظ اصالت، آنها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

لایحه اساسنامه کمیسیون دامپزشکی سازمان همکاری های اقتصادی (اكو)

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۲/۰۸/۱۲

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۲/۰۸/۲۰

ماده واحده - اساسنامه کمیسیون دامپزشکی سازمان همکاری های اقتصادی (اكو) به شرح پیوست، تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می شود.

تبصره ۱- تصویب اساسنامه، تا زمانی که دولت جمهوری اسلامی ایران به عضویت سازمان جهانی تجارت در نیامده است، به منزله تقبل الزامات مختلف سند نهایی که مظهر سازمان مزبور است (موضوع مقدمه اساسنامه) نخواهد بود.

تبصره ۲- دولت موظف است در اجرای جزء (ب) بند (۹) ماده (۴) اساسنامه^۱ چنانچه نسبت به هر نوع استاندارد، راهنما یا توصیه ای که نسبت به آن نظر مخالف نداشته باشد، ظرف مهلت مقرر اقدام لازم را اتخاذ نماید.

تبصره ۳- رعایت اصول هفتاد و هفتم (۷۷)، هشتماد (۸۰) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به ترتیب در مورد اصلاحات اساسنامه (موضوع ماده ۱۶)^۲، (بند ب

۱. ماده (۴) اساسنامه: «ماده ۴- وظایف و مسئولیت ها

...۱

۹- تصویب استانداردها، راهنماها و توصیه های هماهنگ

الف...۱

ب- هر کشور عضو می تواند ظرف سی روز از تاریخ اعلام استانداردها، راهنما و توصیه هماهنگ توسط دبیرخانه، به آن اعتراض نماید و در این صورت ملزم به اجرای چنین استاندارد، راهنما و توصیه هماهنگ نخواهد بود. هر کشور عضو می تواند در هر زمان اعتراض خود را پس بگیرد و استاندارد، راهنما و توصیه هماهنگ مربوط را اجرا کند.»

۲. ماده (۱۶) اساسنامه: «ماده ۱۶- اصلاحات

۱- اصلاحات اساسنامه می تواند توسط هر کشور عضو پیشنهاد گردد.

ماده (۱۲)^۱ و ماده (۱۹) الزامی است.

باسمه تعالی

اساسنامه کمیسیون دامپزشکی سازمان همکاری‌های اقتصادی
(اکو)

طرف‌های متعاقد:

...

ماده ۱۵- امضاء، تصویب و لازم‌الاجرا شدن

...۱

۴- تصویب این اساسنامه می‌تواند مشروط به قیود تحدید
تعهدی شود که پس از تصویب، به اتفاق آراء اعضای کمیسیون،
نافذ خواهد شد.

...

ماده ۱۹- تفسیر و حل اختلافات

...۱

۲- کمیسیون می‌تواند این اساسنامه را با اکثریت دو سوم تمام اعضای کمیسیون، اصلاح نماید.
۳- اصلاحات این اساسنامه به شورای اکو گزارش شود. این شورا اختیار دارد هر گونه اصلاح را
چنانچه مغایر با اهداف اکو یا مفاد اساسنامه کمیسیون تشخیص دهد، نپذیرد.
۴- اسناد پذیرش اصلاحات نزد دبیر کل اکو تودیع خواهد شد و وی تمام کشورهای عضو را از
دریافت این اسناد و تاریخ لازم‌الاجرا شدن این اصلاحات آگاه خواهد نمود. حقوق و تعهدات هر
کشور عضو که اصلاحی را نپذیرد، کماکان طبق مفاد این اساسنامه به گونه‌ای که قبل از اصلاح بوده
است، اداره خواهد شد.»

۱. ماده (۱۲) اساسنامه: «ماده ۱۲- مقررات مالی

...۱

...۲

الف...

ب- کمک‌های داوطلبانه: کمک‌های داوطلبانه شامل کمک‌های اعطایی، موقوفات یا سایر منابع پولی
دریافتی از سازمان‌های ذی‌ربط بین‌المللی یا منطقه‌ای یا غیره می‌باشد. کمک‌های داوطلبانه هرگز بخشی
از بودجه عادی کمیسیون را تشکیل نخواهد داد.»

۲- در خصوص نگرانی های مربوط به تجارت، روند میانجی گری سازمان جهانی بهداشت دام یا کارگروه اقدامات بهداشتی و بهداشت گیاهی (اس.پی.اس) سازمان جهانی تجارت یا روند حل و فصل اختلاف سازمان جهانی تجارت باید مورد استفاده قرار گیرد.

الف- دیدگاه مغایرت

- نظری ابراز نشد.

ب- دیدگاه عدم مغایرت

- با توجه به اینکه طبق اصل (۱۳۹) قانون اساسی، هر مورد ارجاع به داوری در مواردی که طرف دعوا خارجی است، باید به تصویب مجلس و تأیید شورای نگهبان برسد، بنابراین در این اساسنامه نسبت به چگونگی روند میانجی گری و حل و فصل اختلاف، نگرانی وجود ندارد و امکان اقدام خلاف شرع نیز قابل تصور نیست.

- به موجب تبصره (۱) ماده واحده، تا زمانی که ایران به عضویت سازمان تجارت جهانی در نیامده است، الزامی به اجرای مفاد اساسنامه ندارد. بر این اساس، حتی اگر روند میانجی گری مغایر با موازین شرع باشد، ایران بدون وجود هیچ تعهدی می تواند از قبول نتیجه آن خودداری کند.

ج- دیدگاه ابهام

- منظور از عبارت بند (۴) ماده (۱۵) مشخص نبوده و واجد ابهام است؛ لذا در جهت رفع ابهام، نیاز به اصلاح عبارتی دارد.

- با توجه به اینکه در بند (۲) ماده (۱۹) اساسنامه، از یک طرف نتیجه میانجی گری برای طرف های متعاقد الزامی اعلام شده است و از طرف دیگر، فرایند میانجی گری سازمان جهانی بهداشت دام یا روند حل و فصل اختلاف سازمان جهانی تجارت مشخص نیست و به اصطلاح، احاله به مجهول شده است، بند مذکور واجد ابهام است و شورای نگهبان نمی تواند نسبت به آن اظهار نظر کند؛ زیرا ممکن است روند پیش بینی شده برای حل و فصل اختلاف، متضمن اقدامات مغایر با موازین شرع یا قانون اساسی باشد. بنابراین لازم است متن قوانین مربوط به میانجی گری و رفع اختلاف برای

شورای نگهبان ارسال شود، تا با آگاهی از مفاد این قوانین، بتوان راجع به مغایرت یا عدم مغایرت آنها با موازین شرع و قانون اساسی اظهار نظر کرد. در حال حاضر، تأیید این اساسنامه از سوی شورای نگهبان، به منزله‌ی تأیید روند میانجی‌گری و مطابق دانستن آن با قانون اساسی و شرع است، در حالی که از مفاد آن اطلاعی وجود ندارد. حکم مقرر در تبصره‌ی (۳) ماده واحد مبنی بر رعایت اصل (۱۳۹) قانون اساسی در امر ارجاع به داوری نیز بر طرف‌کننده‌ی این ابهام نیست؛ چون رعایت تشریفات مقرر در این اصل (تصویب مجلس نسبت به ارجاع موضوع اختلاف به داوری)، چگونگی روند حل و فصل اختلاف را روشن نمی‌کند. همچنین اینکه بیان می‌شود تا زمان عضویت در سازمان تجارت جهانی، مفاد اساسنامه لازم‌الاجرا نخواهد بود نیز منطقی نیست؛ زیرا اولاً این قانون، به صورت دائمی تصویب شده است و ثانیاً اگر ایران عضو سازمان مذکور گردد، ابهام مذکور همچنان وجود خواهد داشت.

د- تصمیم شورا

ماده واحد و مواد اساسنامه کمیسیون دامپزشکی سازمان همکاری‌های اقتصادی (ا.ک.و)، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر (نهایی) شورای نگهبان^۱

مصوبه مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

۱. مندرج در نامه شماره ۹۲/۳۰/۵۲۲۲۱ مورخ ۹۲/۸/۲۰ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود را ایا و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزرگساده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۴۵ - ۸۸۳۲۵ - ۲۱
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir